

Dešťový bar nebo svítící Osnova. Seminář naděje přináší umělecká díla slavicí univerzitě

2.10.2023 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

„Seminář naděje si klade za cíl posílit spolupráci mezi jednotlivými součástmi univerzity. Díla by zároveň měla připomenout identitu jednotlivých fakult ve veřejném prostoru,“ říká Lenka Burgerová, prorektorka Technické univerzity v Liberci pro rozvoj.

Umělecký projekt usiluje o založení nové formy komunikace. Mezi akademiky a studenty, mezi jednotlivými součástmi univerzity, mezi různými oblastmi výzkumu a poznání či mezi institucí a jedincem. Seminář naděje chce nejen vyjádřit vzdělávací a tvůrčí misi univerzity i jednotlivých fakult a ústavu, ale i jejich otevřenost a zodpovědnost vůči místu a komunitě, kterých jsou součástí. A přinášet naději. Ne nadarmo vznikla myšlenka uměleckého projektu po odeznění covidové pandemie a zároveň po ruské agresi na Ukrajinu. *„Univerzity byly a jsou zdrojem vědění, zdrojem pozitivní praxe, zdrojem naděje – produkují budoucnost. Protože vychovávají ty členy společnosti, kteří by v budoucnu měli převzít zodpovědnost a měli by společnost rozvíjet a převést přes těžké časy,“* vysvětluje kurátor Semináře naděje Michal Koleček.

Realizací vznikne do roku 2025 sedm. Dvě díla už zdobí nejstarší fakulty TUL.

Autorem instalace *„Kam kráčíš“* pro Fakultu strojní je děkan Fakulty umění a architektury TUL Jan Stolín. Jeho instalace ozvláštnila balkonovou terasu budovy G. Kombinuje vzduchotechnické potrubí a průmyslové ventilátory se sérií interaktivně reagujících barevných světél. Tvar objektu evokuje reálné technologické systémy, jež reagují na vnější podněty. Společně tvoří alegorii stroje. *„Reprezentují samotnou podstatu strojírenských oborů postavenou na provázanosti racionální logiky, funkčnosti i experimentálního vývoje vedoucího k hledání nových perspektiv,“* popisuje Jan Stolín v doprovodném textu výstavy, jež je k vidění v předsálí univerzitní auly. *„Objekt disponuje interaktivními prvky, které otevírají možnosti jeho propojení s okolním prostředím, přičemž se může jednat jak o prostor přilehlého Univerzitního náměstí či aktivity probíhající uvnitř budovy, na které je umístěn.“*

V prostranství Univerzitního náměstí před budovou E Fakulty textilní TUL zase stojí *„Osnova“* od Martiny Oplištilové. Jedná se o dvě osnovy umístěné v oválném a kruhovém rámu. Rám se ve vertikální rovině otáčí. *„Jednotlivé části sochy tedy respektují pro Liberec charakteristické povětrnostní podmínky, které její umístění na Univerzitním náměstí ovlivňují. Vypnuté osnovy nejsou horizontálně vypltené vláknem neboli útkem. Dávají tak prostor potencionálně prázdné osnovy vyplést možnými vlákny, jež se na fakultě vyvinuly či v budoucnosti teprve vyvinou,“* popisuje svoji sochu Martina Oplištilová. Obě osnovy jsou z luminiscenčního vlákna a při setmění svítí.

„Stejné místo. Stejný čas. Jiné pohledy“ je dílo, které vymyslela a uvádí v život proděkanka FUA Blanka Kirchner pro Fakultu přírodovědně-humanitní a pedagogickou TUL (FP). Je postaveno na interakci se studenty, akademickými pracovníky i dalšími zaměstnanci fakulty. Ti všichni v rozsáhlé anketě odpovídali na jednoduché otázky týkající se vztahu k fakultě a ke studijním programům, které studují nebo vyučují. Získaný textový materiál od více než šesti set respondentů následně prošel anonymním počítačovým zpracováním se zapojením automatizovaných algoritmických systémů.

Výsledkem se stal poetický soubor textových memů, jež symbolicky reprezentují „duši“ fakulty.

Vyjádření „*Vlny vědomostí a událostí formují náš životní směr*“ vybrali zástupci fakulty a poslouží jako základ sochařského objektu před budovou P v Komenského ulici. Před budovou by mělo dílo zakotvit příští rok. Další vyjádření fakulta využije v rámci různorodých promo aktivit.

„*Jsmo moc rádi, že se akademici, lektori i studující stali spoluvůrci díla, které budeme moci sdílet s městem, komunitou, veřejným prostorem a staneme se tak jeho součástí,*“ komentuje dílo proděkanka FP Zuzana Pechová.

Dílo Fluidní systémy, jež navrhuje Pavel Mrkus pro Ekonomickou fakultu TUL, vychází z často skloňovaného pojmu fakulty, a tím je systém. Jde nejen o statistické nebo marketingové postupy, ale i princip informatiky. Multimediální instalace interreaguje s virtuálním prostředím informačních databází a serverů.

„*Navrhované dílo využívá jako základní výrazový materiál proces vizualizace vybraných systémových dat, a to v reálném čase, kdy pohyb v rámci skrytého systému bude řídit proměny v obraze,*“ popisuje Pavel Mrkus.

Koncept díla, jež by mělo v budově H vzniknout příští rok, pracuje s představou systému jako proměnlivé fluidní procesuální struktury, kterou lze aktuálně pozorovat na příkladech rozvoje umělé inteligence, autonomních chování strojů či datových systémů.

Lesní koupaliště v Liberci je jedním z míst, která proměnila komunitní spolupráce. Dominik Lang v subtilní krajinářské intervenci posiluje veřejný prostor Lesního koupaliště v Liberci a navazuje na snahu ateliéru Mjölku o návrat původní plovárny. Využívá místně prostorových specifik s cílem vytvořit zónu, která nabízí různé typy interakce a asociací. Lesní koupaliště je prostředím pro hru, odpočinek, osvěžení nebo spánek. Autor do již plánovaného půdorysu sociálních struktur vkládá další strukturu – ostrov, který se rozpouští do okolí. Navrhuje prostředí, ze kterého není jasné, zda je ve stavu vzniku, nebo zániku.

„*Ve východní straně areálu v místě zaniklého dětského brouzdaliště a v dostupnosti pitné vody vznikne model ‚ideálního‘ místa k hraní, sezení, osvěžení, spaní, pozorování. Místo je napojené na bazén v místě nástupiště obojživelníků i homo sapiens, pouze se stává dostupnější,*“ říká Dominik Lang. Zároveň upozorňuje na klíčové poslání, jež formuje program Fakulty umění a architektury TUL. Je spojeno s odpovědností za diverzitu, kvalitu a kreativitu života společnosti.

Objekt studia Mjölku s názvem Kalokagathia bude příští rok sloužit ke krátkému odpočinku i kondičnímu cvičení. Vzhledem k propojení instalace s Fakultou zdravotnických studií TUL se dílo orientuje směrem k člověku a jeho zdraví. Jedná se o vícefunkční výtvarný objekt, který je zároveň lavičkou i cvičebním nástrojem. Začne sloužit v blízkosti univerzitního areálu. „*Smyslem instalace je nabídnout nejen místo pro spočinutí, přečtení knihy, či pro studium. Na naší lavičce mohou její uživatelé udělat i něco pro vlastní tělo. Základní myšlenka vychází z propojení psychické i fyzické stránky člověka. Spojení těchto funkcionalit do jednoho výtvarného objektu má v sobě propsanou nejen stopu libereckého způsobu života, ale i aktuální trendy sebe péče a aktivního života,*“ líčí svoji vizi studio Mjölku.

Richard Loskot je autorem projektu veřejně přístupného samoobslužného pouličního baru, který v roce 2025 skloubí umění, nejmodernější výzkum a environmentální apel. „*Tímto projektem bychom chtěli poukázat na možnost pití dešťové vody, která jinak ve městech obvykle stéká přímo do kanalizace. Pití vody umožňuje nanofiltr vyvinutý vědci z Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace CXI TUL. Jde o umělecký projekt dešťového baru, který v sobě kombinuje více objevů a prací vědců tohoto ústavu,*“ popisuje Richard Loskot.

Náhodní uživatelé budou moci nahlédnout do sofistikovaných a inovativních technologických procesů, které podporují environmentální zodpovědnost a udržitelnost. K nim směřuje výzkumný program Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace TUL. Tento umělecký objekt by se také měl veřejnosti pravidelně otvírat jako pop-up kavárna či bar. Nabídne nápoje vytvořené z vody, které pročistily filtry pítka.

<https://tuni.tul.cz/a/destovy-bar-nebo-svitici-osnova-seminar-nadeje-prinasi-umelecka-dila-slavici-univ-erzite-149756.html>